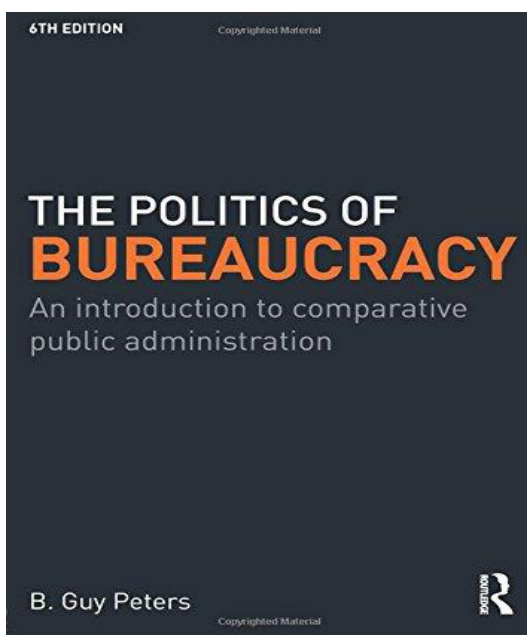

Приказ књиге: Guy Peters
THE POLITICS OF BUREAUCRACY:
An introduction to comparative
public administration, Routledge, 2010

УДК 35.07(049.3)

Ђорђе Милосав*

Књига *Политика бирократије: Увод у компаративну јавну управу* Гаја Питерса (Guy Peters) представља свеобухватан и исцрпан политиколошки увод у проблеме функционисања јавне управе. Њен аутор, ванредни професор Школе јавних и међународних односа на Универзитету у Питсбургу (САД), представља једну од водећих фигура у истраживању проблема јавне управе у политичким наукама. Овај увод, преведен на неколико страних језика,

* БУ, Факултет политичких наука, Центар за јавну управу, локалну самоуправу и јавне политике.

доживео је своје шесто издање на енглеском језику 2010. године, док је седмо издање тренутно у припреми.

Књига се састоји из десет поглавља у којима се обрађују кључне области јавне администрације из перспективе политичких наука.

Прво поглавље је насловљено као *Јавна управа и владање (Public administration and governing)* и се бави теоријским одређивањем појма модерног јавног сектора. Као кључну карактеристику, аутор истиче нагли раст његове величине крајем 20. века. Потом објашњава начин на који се величина јавног сектора мери а затим и узроке и последице овог раста по владање и власт уопште. Како би проблематизовао постојање и функционисање јавног сектора, (па самим тим и изнео додатни разлог за бављењем овом темом) аутор ово поглавље закључује тврдњом да је управо горе поменути раст изазвао проблем органичења ресурса администрације. Овај мањак ресурса додатно усложњава извршење послова јавне управе и захтева интензивније промишљање ове теме.

Друго поглавље је насловљено као *Политичка култура и јавна управа (Political culture and Public administration)* и бави се питањима утицаја политичке културе али и културе уопште на функционисање административног система. Аутор у ову сврху разграничава утицај политичке културе на учинак (*output*) администрације и на утицај политичке културе на унутрашњи менаџмент и организацију јавне управе. Поголавље се завршава опаском да је проблематично емпиријски доказати ову везу јер се у политичким наукама (али и друштвеним наукама уопште) још увек није дошло до сагласја о томе шта култура заправо значи, те да она може значити било шта што истраживач пожели.

Треће и четврто поглавље насловљена као *Регрутовање јавног особља (Recruiting public personnel)* и *Проблеми административне структуре (Problems of administrative structure)* баве се проблемима дизајнирања организације и структуре јавне управе. Ова поглавља у себи садрже мноштво примера из праксе. Она су представљена кроз компаративни приказ система јавне управе неколико земаља као што су Немачка, Француска, Уједињено Краљевство, Шведска и САД. Такође, ова поглавља се баве и питањима репрезентативности јавне управе и методама за њено побољшање кроз опис различитих модела њене организације.

Пето и шесто поглавље: *Политика бирократије (The politics of bureaucracy)* и *Бирократија и политичке институције (The bureaucracy and political institutions)* се баве питањима односа органа јавне управе и других политичких субјеката који могу да утичу на процес доношења одлука. Пре свега, акценат је на интересним групама и законодавној и извршној власти. Аргументација коју аутор користи како би дефинисао јавну управу као важног играча у политичкој арени налази у чињеници да она, компаративно гледано, има експертизу, више времена и сигурнију стабилност у односу на остале актере у политичком процесу.

Седмо поглавље се бави питањима буџета и насловљено је као *Политика буџетског процеса (The politics of budgetary process)*. Питерс се у овом поглављу бави кључним проблемима који се јављају у току процеса доношења буџета и указује на значај органа јавне управе у њему. Треба напоменути да аутор административне органе схвата као рационалне субјекте којима је у интересу да за себе прикупе што више користи у току процеса креирања буџета. Такође, аутор добар део овог поглавља оставља за објашњење концепта инкрементализма у буџетском процесу као и различитим алтернативним начинима ефикасне алокације ресурса.

У осмом поглављу, Питерс се бави административном одговорношћу и сходно томе, ово поглавље и носи назив *Политика административне одговорности (The politics of administrative accountability)*. Аутор у овом поглављу износи и дефинише димензије и инструменте за успостављање административне одговорности и завршава са ограничењима постојећих инструмената. Највише пажње Питерс у овом поглављу посвећује тржишним и политичким инструментима контроле али и инструментима контроле који настају унутар организационе структуре органа јавне управе.

Последња два поглавља баве се реформама јавне управе крајем XX и почетком XXI века. Питерс се најпре, у деветом поглављу, под *Административна реформа (Administrative reform)* бави проблемом учешћа и партиципације грађана у јавној управи, дерегулацијом и начинима на који се може достићи већа флексибилност администрације. У десетом поглављу, *Политика јавног менаџмента (The politics of public management)* Питерс посебну пажњу посвећује новом јавном управљању (*New Public Management*), појму стратегијског менаџмента и е-влади (*E-governance*)

као најновијим променама које се тичу административног организовања и јавне управе уопште.

Посебно треба напоменути да аутор изнете тезе и ставове поткрепљује читавим низом емпиријских података у виду табела и студија случајева, као и упућивањем на интернет странце које шире поткрепљују његове ставове изнете у сваком поглављу. Иако се подаци тичу јавних управа земаља из скоро свих делова света треба напоменути да аутор у овом компаративном уводу није детаљно обрадио неразвијене земље света. С друге стране, импресивна библиографија од 723 јединице литературе и њен претходно описани садржај, ову књигу ипак дефинишу као сјајан увод у проблеме јавне управе из перспективе политичких наука.